

D E C I Z I E

23 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu,

Judecătorii

Vera Macinskaia, Valentina Clevadi,
Tamara Chișca-Doneva, Ion Vîlcov,

examinînd recursul declarat de către Bucatca Eduard, în pricină civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dadu Mihail împotriva lui Bucatca Eduard și Bucatca Tatiana privind apărarea dreptului de proprietate și cererea reconvențională înaintată de către Bucatca Eduard împotriva lui Dadu Mihail privind recunoașterea nulității contractului de vânzare – cumpărare nr. 12370 din 13 iulie 2010,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 02 aprilie 2013, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Bucatca Eduard,

C O N S T A T Ă :

La 01 octombrie 2010 Dadu Mihail a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Bucatca Eduard și Bucatca Tatiana privind apărarea dreptului de proprietate, evacuarea lui Bucatca Eduard cu toți membrii familiei lui și obligarea lui Eduard Bucatca de a nu crea obstacole în folosința imobilului proprietate privată din or. Briceni, str. S. Lazo, 2.

În motivarea acțiunii, Dadu Mihail a invocat că, la 13 iulie 2010 în baza contractului de vânzare – cumpărare autentificat notarial, a procurat de la Eduard Bucatca lotul de teren sub construcții nr. cadastral 1401104.056 și casa de locuit cu construcțiile auxiliare, situate în or. Briceni, str. S. Lazo, 2, cu nr. cadastrale 1401104.056.01; 1401104.056.02; 1401104.056.03; 1401104.056.04. La 04 iulie 2010 a înregistrat contractul de vânzare – cumpărare la OCT Briceni, fapt confirmat

prin extrasul din registrul bunurilor imobile, în care el și soția sa – Dadu Parascovia sînt înscriși ca proprietari ai casei în litigiu.

De asemenea Dadu Mihail a menționat că, prin înțelegere între ei și Bucatca Eduard, a prezentat ultimului un termen pînă la 13 iulie 2010 pentru răscumpărare sau eliberarea casei de locuit fără careva condiții. La 15 septembrie 2010 a expediat lui Bucatca Eduard pretenția cu propunerea de a elibera bunul imobil pînă la 22 septembrie 2010, însă pînă la moment nu a eliberat bunul imobil și nu l-a răscumpărat.

Dadu Mihail invocă că, Bucatca Eduard încalcă dreptul lui de proprietate asupra bunului imobil, situate în or. Briceni, str. S. Iazo, 2, deoarece împiedică acestuia dreptului la efectuarea dreptului de folosință asupra imobilului indicat, refuzînd binevol să elibereze imobilul.

Solicită Dadu Mihail, de a evacua pe Bucatca Eduard și Bucatca Tatiana și membrii familiei sale din bunul imobil care îi aparține cu drept de proprietate lui situate în or. Briceni, str. S. Iazo, 2, amplasate pe lotul de teren sub construcții nr. cadastral 1401104.056 și anume: casa de locuit cu construcțiile auxiliare, cu numerele cadastrale 1401104.056.01; 1401104.056.02; 1401104.056.03; 1401104.056.04, fără prezentarea altui spațiu locativ. A obliga pe Eduard Bucatca de a nu pune obstacole în efectuarea de către el a dreptului de proprietate asupra bunului imobil, situate în or. Briceni, str. S. Iazo, 2, amplasate pe lotul de teren cu suprafața de 0,1189 ha.

În cadrul examinării cauzei Bucatca Eduard, a înaintat cerere reconvențională, prin care a solicitat recunoașterea nulității contractului de vânzare – cumpărare a casei de locuit cu nr. 12370 din 13 iulie 2010, încheiat între Bucatca Eduard și Dadu Mihail, cu aducerea părților în poziția inițială.

Prin hotărîrea Judecătoriei Briceni din 21 februarie 2012, cererea de chemare în judecată a fost admisă, s-a dispus evacuarea lui Bucatca Eduard, Bucatca Tatiana și a membrilor familiei lor din casa de locuit cu construcții auxiliare nr. cadastral 1401104.056.01, nr. cadastral 1401104.056.02, nr. cadastral 1401104.056.03, nr. cadastral 1401104.056.04, amplasate pe terenul aferent nr. cadastral 1401104.056 cu suprafața de 0,1189 ha, situate în or. Briceni, str. S. Iazo, 2, fără acordarea lor a altui spațiu locativ. S-a obligat Bucatca Eduard și Bucatca Tatiana de a nu pune piedici lui Dadu Mihail în realizarea drepturilor sale de proprietar al casei de locuit cu construcții auxiliare, amplasate pe terenul aferent cu suprafața de 0,1189 ha, situate în or. Briceni, str. S. Iazo, 2. S-a încasat în mod solidar de la Bucatca Eduard și Bucatca Tatiana în beneficiul lui Dadu Mihail cheltuielile de judecată în sumă de 3.100 lei. S-a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de către Bucatca Eduard.

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 02 aprilie 2013, a respins cererea de apel înaintată de către Bucatca Eduard.

La 15 aprilie 2013, Bucatca Eduard a declarat recurs, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 02 aprilie 2013 și hotărîrei Judecătoriei Briceni din 21 februarie 2012, cu remiterea cauzei la rejudecare în primă instanță.

Drept temeiuri ale recursului înaintat, Bucatca Eduard a invocat că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile legislației materiale și procesuale; a săvîrșit alte încălcări care au lezat apelantului drepturile de a participa la audieri prin

reprezentantul său. De a prezenta probele care nu au fost prezentate nici în prima instanță și astfel de a se apăra în fața instanței împotriva acțiunii reclamantului și totodată de a dovedi pretențiile sale reconvenționale, ceea ce denotă încălcarea dreptului la un proces echitabil. Instanța de apel a examinat superficial, a apreciat arbitral și unilateral circumstanțele cauzei existente în dosar, pronunțând o soluție greșită.

Examinînd argumentele invocate în recurs în raport cu actele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Recurentul în motivarea cererii de recurs, a indicat faptul că acțiunea în instanța de apel a fost examinat în lipsa lui Bucatca Eduard. Din actele cauzei rezultă, că această argumentare a recurentului este întemeiată, deoarece la materialele cauzei este telefonograma transmisă la 02 aprilie 2013 orele 12.20, prin care reprezentantul lui Bucatca Eduard – Lungu Artur, a solicitat amînarea examinării cauzei pentru o altă dată, din motivul că se află la ședință în Curtea de Apel Chișinău și nu va reuși să se prezinte pînă la orele 13.20, iar copia certificatului privind prezența acestuia la Curtea de Apel Chișinău va fi expediată prin fax după finisarea ședinței (f.d. 10 vol. II). Însă instanța de apel nu a luat în considerație acest fapt și a examinat cauza în lipsa acesteia.

Astfel că, Colegiul apreciază că, instanța de apel, a încălcat normele de drept procedural, nu a garantat lui Bucatca Eduard posibilitatea de a fi prezent în ședința de judecată și, respectiv, de a prezenta probe și alte date importante pentru soluționarea pricinii, precum și de a participa la dezbaterile judiciare, de a înainta obiecții și a da explicații. Mai mult, instanța de judecată și-a întemeiat decizia pe faptul că, Bucatca Eduard a fost înștiințat legal despre ședința de judecată.

În circumstanțele constatate, instanța de recurs ajunge la concluzia că, fiind examinat în fond dosarul în absența lui Bucatca Eduard, ultimul a fost lezat în drepturile procedurale prevăzute de art. 56 CPC, în posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, nefiind respectat de instanțele judecătorești inferioare unul din principiile fundamentale ale dreptului procedural civil prevăzut în art. 26 CPC – contradictorialitatea și egalitatea părților în proces.

Art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii ”în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul

unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Or, Colegiul apreciază că examinarea cauzei cu încălcarea dreptului la un proces echitabil reprezintă, în mod cert, temei de casare a actelor judecătorești.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele pricinii, ce au importanță pentru aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, instanța de recurs apreciază decizia instanței de apel ca fiind prematură.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră imposibilă corectarea erorii admise de către instanța de apel în condițiile procedurii prevăzute de către legislația procesuală, motiv pentru care cauza urmează a fi restituită spre rejudecare.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile între părți, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445 CPC RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Bucatca Eduard.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 02 aprilie 2013, în pricină civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dadu Mihail împotriva lui Bucatca Eduard și Bucatca Tatiana privind apărarea dreptului de proprietate și cererea reconvențională înaintată de către Bucatca Eduard împotriva lui Dadu Mihail privind recunoașterea nulității contractului de vânzare – cumpărare nr. 12370 din 13 iulie 2010, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte

Iulia Sîrcu

Judecător

Vera Macinskaia

Judecător

Valentina Clevadi

Judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecător

Ion Vîlcov